

Malý katechizmus

Predhovor Dr. Martina Luthera

Martin Luther všetkým verným a zbožným farárom a kazateľom: Milosť, milosrdenstvo a pokoj v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi!

Hrozný a žalostný nedostatok, o ktorom som sa presvedčil nedávno, keď som bol vizitátorom, ma donútil zostaviť tento Katechizmus, čiže kresťanské učenie v takejto krátkej, prostej a jednoduchej forme. Ó milý Bože, koľko biedy som videl! Pospolité ľud, najmä po dedinách, nič nevie z kresťanského učenia a, žiaľ, aj mnohí farári sú celkom neschopní a nespôsobilí učiť. A predsa všetci sa volajú kresťania, sú pokrstení a prijímajú velebnú sviatosť, nevedia však ani Otčenáš, ani Vieru všeobecnú kresťanskú, ani Desať Božích prikázaní a žijú si ako prostučký dobytok a nerozumné prasce; a keďže teraz prišlo evanjelium, naučili sa len šikovne a majstrovsky zneužívať každú slobodu. Ako sa len zodpoviete pred Kristom vy, biskupi, že ste dopustili na svoj ľud toľkú nehanebnosť a vôbec ste si nekonali povinnosti svojho úradu? Kiež vás nestihne za to nešťastie! Zakazujete pod obojím, vnucujete svoje ľudské zákony, nepýtate sa však, či vedia Otčenáš, Vieru všeobecnú kresťanskú, Desať Božích prikázaní alebo akékoľvek iné Božie slovo. Beda, beda naveky vašim hlavám!

Preto všetkých vás, moji páni a bratia, farári a kazatelia, pre Boha prosím, aby ste úprimne vykonávali svoj úrad, aby ste sa zľutovali nad zvereným vám ľudom a pomáhali nám ľuďom, najmä mládež naučiť Katechizmus. Tí, čo by to ináč nevedeli, nech si vezmú tieto tabule a formuly a predčítujú ich ľudu od slova do slova takto:

Po prvé: nech sa kňaz predovšetkým varuje a chráni používať rozličné alebo inakšie texty a znenia Desiatich Božích prikázaní, Otčenáša, Viery všeobecnej kresťanskej, sviatostí atď., ale nech používa jedno znenie, nech pri ňom ostane a tomu učí každý rok; lebo mládež a pospolité ľud treba naučiť jednotnému textu a zneniu; veď keď sa dnes učí takto a o rok zas ináč, ľahko by ich mohlo pomýliť zdanie, akoby sme to chceli opravovať a celá námaha i práca vyšla by nazmar. Toto už zbadali aj milí cirkevní Otcovia, keď všetci používali jedno znenie Otčenáša, Viery všeobecnej kresťanskej, Desiatich Božích prikázaní. Preto tak treba učiť mládež a pospolitost týmto článkom, aby sa v texte nezmenila ani slabika a aby sa neučilo a nepredriekalo jeden rok tak a druhý inak. Preto si vyber znenie, ktoré chceš a pri ňom vytrvaj. Keď však kážeš učeným a vzdelaným, vtedy ukáž svoje umenie a rozober a vylož tieto články tak, ako len vieš. Ale keď

učíš mládež, zostaň trvale pri jednej určitej forme a jednom znení a nauč ich predovšetkým tieto články, totiž Desť Božích prikázaní, Vieru všeobecnú kresťanskú, Otčenáš, atď. doslova podľa textu a to tak, aby za tebou odriekali a naučili sa to naspamäť.

Tým však, čo sa to nechcú naučiť, vysvetli, že zapierajú Krista a nie sú kresťanmi; nepripusť ich ani k sviatosti, ani za kmotrov pri krste a nech neplatí pre nich nijaká kresťanská sloboda, ale treba ich jednoducho prenechať pápežovi a jeho oficiálom, ba samému diablovei. Rodičia a čeladní otcovia nech im nedajú jesť a piť a nech sa im pohrozí, že by takýchto zatvrdlých ľudí knieža malo vyhnať zo svojej krajiny, atď.

Lebo i keď nikoho nemožno ani neslobodno nútiť veriť, pospolitosť predsa len treba viesť a učiť, aby vedela, aké poriadky sú u tých, u ktorých bývajú a chcú sa prechovať a žiť. Lebo kto chce bývať v niektorom meste, musí poznať a zachovávať jeho právny poriadok, ktorého výhody chce používať, už či verí a či je v srdci podvodník alebo nezbedník.

Po druhé, keď už dobre vedia text, nauč ich aj jeho význam, aby vedeli, čo sa v ňom hovorí; a znovu si vezmi znenie tejto tabule alebo ktorékoľvek krátke znenie, ktorá chceš a pridržať sa ho a nevynechaj z neho ani hlásky, ako som to povedal o texte. A venuj mu čas. Lebo netreba, aby si všetky čiastky prebral naraz, ale jednu po druhej. Až keď dobre porozumejú prvému prikázaniu, vezmi druhé a takto pokračuj; ináč by si preťažená pamäť ani jedno dobre nezachovala.

Po tretie: keď si ich naučil tomuto krátkemu Katechizmu, vezmi si Veľký katechizmus a poučuj ich aj o plnšom a širšom význame. Tu rozober každé prikázanie, každú prosbu Modlitby Pánovej, vypočítaj rozličné skutky, úžitok, ovocie, nebezpečenstvá a škody; ako toto všetko nájdeš hojne v mnohých knihách o tomto. A najmä obšírne rozoberaj prikázania a články, proti ktorým tvoj ľud najviac hreší. Napríklad: siedme prikázanie o kradnutí musíš rozoberať najmä medzi remeselníkmi, obchodníkmi, ale aj medzi sedliakmi a čeladou; lebo pri týchto sa často vyskytuje rozličná sprenevera a zlodejstvo. Podobne pri deťoch a pri pospolitosti musíš rozoberať najmä štvrté prikázanie, aby boli tichí, verní, poslušní, pokojní a uvádzať čím viac príkladov z Písma, kde Boh takýchto ľudí potrestal alebo požehnal.

O tomto poučuj tiež najmä vrchnosť a rodičov, aby spravodlivo vládli a priťahovali deti ku škole. Upozorňuj, že sú to povinní robiť, a keby to nerobili, akého veľkého hriechu sa dopúšťajú. Lebo tým búrajú a ničia aj Božiu aj svetskú správu ako najzarytejší nepriatelia aj Boha aj ľudí. Dobre vysvetli, ako veľmi škodia, keď nepomáhajú, aby sa z detí stali farári, kazatelia, úradníci, atď., a že ich Boh za to veľmi potresce. Lebo práve tu

treba o tom kázať. Rodičia a vrchnosť v tomto tak veľmi hrešia, že sa to nedá ani vypovedať; diabol zmýšľa týmto iste čosi hrozného.

Nakoniec: aj keď sa pápežovo tyranstvo už odstránilo, sú takí, ktorí nechcú pristupovať k sviatosti a pohrdajú ňou. Týchto treba popoháňať; ale pripomínam: nikoho nesmieme nútiť ani k viere ani k sviatosti ani určitý nijaký zákon, čas alebo miesto, ale tak treba kázať, aby sami aj bez nášho nariadenia prichádzali, ba aby oni nás farárov nútili prisluhovať sviatosť. Toto dosiahneš tým, keď im budeš hovoriť: Kto sviatosť nevyhľadáva, ani si ju nežiada prijať najmenej raz alebo štyrikrát do roka, treba sa obávať, že opovrhuje sviatosťou a nie je kresťanom, ako nie je ním, kto neverí v evanjelium a ho nepočúva; lebo Kristus nehovorí: „Toto zanedbávajte“ ani „tým opovrhujte“, ale „to čiňte, kedykoľvek budete piť“ atď. Naozaj chce, aby sa to činilo a nie, aby sa to zanedbávalo a opovrhovalo; ved' hovorí: „T o č i ň t e !“

Kto si však neváži sviatosť, dokazuje, že nemá hriech ani telo ani diabla ani svet ani smrť ani nebezpečenstvo ani peklo, t.j. nič z toho neverí, i keď je v tom až po uši a je dvojnásobne diablov. Preto ani nepotrebuje milosť, život, raj, kráľovstvo Božie, Krista, Boha, ani akékoľvek dobrodenie, lebo keby veril, že je taký veľmi hriešny a že potrebuje toľko dobrodenia, nepohrdal by sviatosťou, ktorá pomáha z toľkého zla a v ktorej sa dáva toľko dobrodenia. Ani by ho nebolo treba nútiť k sviatosti nijakým zákonom, ale by bežal a utekal sám od seba a teba by nútil, aby si mu prislúžil sviatosť.

Preto nepotrebuješ tu ustanoviť zákon ako pápež; len vysvetli úžitok a škodu, potrebu a ovocie, nebezpečenstvo a spasenie tejto sviatosti a sami od seba prídu aj bez tvojho nútenia; ak však neprídu, nechaj ich a len toľko im povedz, že sú diablovi, ak nevidia a necítia svoju veľkú biedu a milostivú pomoc Božiu. Keď však toto nerobíš alebo robíš z toho zákon a jed, ty si na vine, ak pohrdajú sviatosťou. Ako by nemali byť leniví, keď spíš a mlčíš? Preto pozor na to, kňaz a kazateľ. Náš úrad je inakší, ako bol pod pápežom, je vážny a spasiteľný. Preto je v ňom teraz toľko námahy a práce, nebezpečenstva a pokušenia a tak málo odmeny a vďaky vo svete; ale Kristus sám chce byť našou odmenou, keď verne pracujeme. Nech v tom pomáha Otec všetkej milosti, Jemu chvála a vďaka naveky skrze Krista, nášho Pána. Amen.

I. Desať Božích prikázaní

Ja som Hospodin, tvoj Boh! Nebudeš mať iných bohov okrem mňa!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha nadovšetko báť, jeho milovať a len Jemu dôverovať.

Nebudeš brať meno Božie nadarmo!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme Jeho menom nezlorečili, (krivo) neprisahali, nečarili, neluhali a neoklamávali, ale aby sme to meno vo všetkých potrebách vzývali, ctili, chválili a vebili.

Pamätaj, že máš sviatočný deň svätit!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme nepotupovali a nezanedbávali slovo Božie a jeho kázanie, ale aby sme ho pokladali za sväté, radi ho počúvali a jemu sa učili.

Cti si otca i matku, aby si dlho žil na zemi!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme svojich rodičov a predstavených nepotupovali a nehnevali, ale aby sme ich ctili, im slúžili, ich poslúchali, milovali a veľmi si ich vážili.

Nezabiješ!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme svojmu blížnemu na živote neškodili a bolesť mu nespôsobili, ale aby sme mu pomáhali a podporovali ho vo všetkých telesných potrebách života.

Nescudzoložíš!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme žili čistotne v slovách a v skutkoch a aby sa manželia milovali a ctili.

Nepokradneš!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme svojmu blížnemu nebrali peniaze alebo majetok, ani si ich neprivlastňovali falošným kupovaním alebo predávaním, ale aby sme mu majetok a živobytie pomáhali zveľadiť a ochrániť.

Nevypovieš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme na blížneho svojho falošne neluhali, nezrádzali ho a neohovárali, ani mu zlý chýr nerobili, ale aby sme ho ospravedlňovali, dobre o ňom zmýšľali aj hovorili a všetko v lepšom zmysle vysvetľovali.

Nepožiadaš dom svojho blížneho!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme dedičstvo a dom svojho blížneho ľstivo nežiadali, ani pod zdaním práva si ho neprivlastňovali, ale radšej mu pomáhali, aby si ho mohol zachovať.

Nepožiadaš ani jeho manželku, ani nič, čo je jeho!

Čo to znamená?

Máme sa Pána Boha báť a Ho milovať, aby sme svojmu blížnemu neodvádzali a neodcudzovali manželku (manžela) a domácich, ale ich napomínali a povzbudzovali, aby pri ňom zostali a plnili si povinnosti.

Čo hovorí Boh o všetkých týchto svojich prikázaniach?

Hovorí toto: „*Ja som Hospodin, tvoj Boh, Boh horliaci, ktorý trestám nepravosť otcov na synoch, do tretieho a štvrtého pokolenia tých, ktorí ma nenávidia, a preukazujem milosť tisícom, ktorí ma milujú a zachovávajú moje prikázania*“.

Čo to znamená?

Boh hrozí trestom všetkým, ktorí prestupujú tieto prikázania; preto sa máme Jeho hnevu báť a nič nekonať proti týmto prikázaniam. Zasľubuje však milosť a všetko dobré všetkým, ktorí zachovávajú tieto prikázania; preto Ho máme aj my milovať, Jemu dôverovať a ochotne podľa Jeho prikázaní konať.

II. Všeobecná viera kresťanská

Prvý článok: o stvorení

Verím v Boha Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme.

Čo to znamená?

Verím, že ma Pán Boh, ako aj všetky ostatné stvorenia, ráčil stvoriť a dal mi telo i dušu, oči, uši i všetky údy, rozum i všetky zmysly a ich doteraz zachováva; k tomu mi hojne a na každý deň dáva odev i obuv, pokrm i nápoj, dom, dvor, manželku (manžela) i dietky, pole, dobytok a rozličný majetok so všetkými potrebami života, mňa pred každým nebezpečenstvom chráni a od všetkého zlého ma zachováva. To všetko činí z púhej otcovskej a božskej dobroty a milosrdenstva, bez akýchkoľvek mojich zásluh a hodností. Za to všetko povinný (povinná) som Jemu ďakovať, Jeho chváliť, Jemu slúžiť a Jemu byť poslušný (poslušná). To je iste (verná) pravda!

Druhý článok: o vykúpení

Verím v Ježiša Krista, Syna Jeho jediného, Pána nášho, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie panny, trpel pod Pontským Pilátom, ukrižovaný umrel a pochovaný bol; zostúpil do pekiel, v tretí deň vstal z mŕtvych, vstúpil na nebesá, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho; odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych.

Čo to znamená?

Verím, že Ježiš Kristus, pravý Boh pred vekmi od Otca splodený a pravý človek z Márie panny narodený, je mojím Pánom, ktorý mňa, zlomeného a zatrateného človeka vykúpil, privlastnil si a vyslobodil od všetkých hriechov, od smrti večnej a moci diabolskej; nie zlatom ani striebrom, ale svojou svätou a drahou krvou a svojím nevinným umučením a smrťou; aby som bol Jeho vlastným a žil pod Ním v Jeho kráľovstve a slúžil Mu v ustavičnej spravodlivosti, nevinnosti a blaženosti; tak ako On vstal z mŕtvych, žije a kraľuje naveky. To je iste (verná) pravda!

Tretí článok: o posvätení

Verím v Ducha Svätého, svätú cirkev všeobecnú, spoločenstvo svätých, hriechov odpustenie, tela z mŕtvych vzkriesenie a život večný. Amen.

Čo to znamená?

Verím, že ja zo svojho vlastného rozumu a zo svojej sily nemôžem v Ježiša Krista, môjho Pána, veriť ani k Nemu prísť, ale že ma Duch Svätý evanjeliom povolal, svojimi darmi osvietil, v pravej viere posvätil a zachoval; tak ako i celú cirkev kresťanskú tu na zemi povoláva, zhromažďuje, osvecuje, posväcuje a pri Ježišovi Kristovi v jedinej pravej viere zachováva. V tejto cirkvi mne i všetkým veriacim každého dňa všetky hriechy štedro odpúšťa a v deň súdny mňa i všetkých mŕtvych vzkriesi a dá život večný mne i všetkým v Krista veriacim. To je iste (verná) pravda!

III. Modlitba Pánova

Otče náš, ktorý si v nebesiach!

Čo to znamená?

Pán Boh nás týmito slovami povzbudzuje, aby sme verili, že On je naším pravým Otcom a my sme Jeho pravými dietkami; aby sme Ho smelo a s plnou dôverou prosili, ako dietky prosia svojho milého otca.

Posväť sa meno Tvoje!

Čo to znamená?

Meno Božie je iste samo osebe sväté, ale my prosíme v tejto prosbe, aby bolo aj pri nás posvätené.

Ako sa to deje?

Keď sa slovo Božie čistotne a úprimne učí a keď my podľa neho ako Božie dietky žijeme; k tomu ráč nám dopomáhať, milý Otče nebeský! Kto však inak učí a žije, ako slovo Božie učí, ten znesväcuje medzi nami meno Božie; pred tým ráč nás uchrániť, náš Otec nebeský!

Príd' kráľovstvo Tvoje!

Čo to znamená?

Kráľovstvo Božie prichádza isteže samo od seba aj bez nášho modlenia, ale my prosíme v tejto prosbe, aby prišlo aj k nám.

Ako sa to deje?

Keď nám Otec nebeský dáva svojho Ducha Svätého, aby sme Jeho svätému slovu prostredníctvom Jeho milosti verili a pobožne žili tu časne a tam večne.

Bud' vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na zemi!

Čo to znamená?

Dobrá a milostivá vôľa Božia deje sa isteže bez nášho modlenia, ale my prosíme v tejto prosbe, aby sa diala i pri nás.

Ako sa to deje?

Keď Boh ruší a znemožňuje každú zlú radu a vôľu, ako je vôľa diabla, sveta a nášho tela, ktorá nám nedovoľuje Božie meno posväcovať a Jeho kráľovstvu k nám prichádzať, ale nás posilňuje a pevne zachováva vo svojom slove a vo viere až do konca života. To je Jeho milostivá a dobrá vôľa.

Chlieb náš každodenný daj nám dnes!

Čo to znamená?

Boh dáva každodenný chlieb síce aj bez nášho modlenia všetkým, aj zlým ľuďom, ale my prosíme v tejto prosbe, aby nám to dal poznať a (tak) s vďakou prijímať náš každodenný chlieb.

Čo je to chlieb každodenný?

Všetko, čo patrí k výžive tela a našim potrebám, ako pokrm, nápoj, odev, obuv, dom i dvor, pole, dobytok, peniaze, majetok, verná manželka (verný manžel), dobré dietky, zbožná domácnosť, dobrá a spravodlivá vrchnosť, dobrá vláda, dobré povetrie, pokoj, zdravie, striedmosť, možnosť poctivo pracovať, verní priatelia, dobrí susedia a iné podobné veci.

A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim.

Čo to znamená?

V tejto prosbe prosíme, aby Otec nebeský nehľadel na naše hriechy a neodmietal naše prosby; lebo nie sme hodní ničoho, za čo prosíme ani si to nezasluhujeme, ale aby nám to všetko dal zo svojej milosti; lebo my každý deň mnoho hrešíme a len samý trest si zasluhujeme. Tak chceme aj my srdečne odpúšťať a dobre činiť tým, ktorí by sa proti nám prehrešili.

I neved' nás do pokušenia!

Čo to znamená?

Boh síce nikoho nepokúša, ale my prosíme v tejto prosbe, aby nás On sám ráčil ochrániť a zachovať, aby nás diabol, (zlý) svet a naše telo nesklamali a nezviedli z pravej viery k povere, zúfalstvu a iným ťažkým hriechom a nešľachetnostiam a keby sme nimi boli niekedy pokúšaní, aby sme predsa obstáli a napokon zvíťazili.

Ale zbav nás zlého!

Čo to znamená?

V tejto prosbe súhrnne prosíme, aby nás Otec nebeský vyslobodil od všetkého zlého na tele i na duši, na majetku i cti; a konečne, keď príde hodina našej smrti, aby nám dal blahoslavene skonáť a aby nás z tohto plačlivého údolia milostivo prijal k sebe do neba.

Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva naveky. Amen.

Čo to znamená „Amen“?

Aby som bol istý, že takéto prosby sú môjmu nebeskému Otcovi príjemné a že ich vypočuje; lebo On sám tak sa nám prikázal modliť a sľúbil, že nás chce vypočuť. Amen, amen znamená: Iste, iste, tak sa to má stať!

IV. Sviatosť Krstu svätého

Čo je Krst svätý?

Krst nie je len obyčajná voda; ale je to voda v Božom prikázaní obsiahnutá a so slovom Božím spojená (a spečatená).

Ktoré je to Božie slovo?

Pán Ježiš Kristus to hovorí u Matúša v poslednej kapitole (28,19): „*Chodte teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy, krstiac ich v meno Otca, i Syna, i Duchu Svätého*“.

Čo dáva a aký úžitok pôsobí Krst svätý?

Pôsobí odpustenie hriechov, oslobodenie od smrti a diabla a dáva večnú blaženosť všetkým, ktorí veria tomu, čo hovoria Božie slová a zaslúbenia.

Ktoré sú tie Božie slová a zaslúbenia?

Pán Ježiš Kristus to hovorí u Marka v poslednej kapitole (16,16): „*Kto uverí a bude pokrstený, bude spasený, ale kto neuverí, bude odsúdený*“.

Ako môže voda pôsobiť také veľké veci?

Voda to iste nepôsobí, ale slovo Božie, ktoré je s vodou a pri vode, a viera, ktorá takémuto slovu Božiemu, vode pridanému, verí. Lebo voda bez slova

Božieho je obyčajná voda a nie krst, ale so slovom Božím spojená je krst; to je spásonosná voda života a kúpeľ znovuzrodenia v Duchu Svätom, ako hovorí svätý Pavol k Títovi v 3. kapitole (5-7): *Podľa svojho milosrdenstva spasil nás, „a to kúpeľom znovuzrodenia a obnovením skrze Ducha Svätého, ktorého vylial na nás hojne skrze Ježiša Krista, nášho Spasiteľa, aby, ospravedlnení Jeho milosťou, stali sme sa dedičmi podľa nádeje večného života“.* To je iste pravda!

Čo znamená takéto krstenie vodou?

Znamená, že starý Adam (t. j. hriešny človek) má byť v nás každodennou lútosťou a pokáním so všetkými hriechmi a zlými žiadosťami topený a mŕtvený, a že každý deň má v nás vychádzať a povstávať nový človek, ktorý by v spravodlivosti a čistote života žil pred Bohom naveky.

Kde je to napísané?

Svätý Pavol v Liste Rímskym v 6. kapitole (v. 4) hovorí: *„Krstom sme teda spolu s Ním boli pochovaní do smrti, aby tak, ako bol Kristus vzkriesený slávnou mocou Otcovou, aj my sme chodili v novote života“.*

V. Sviatosť Večere Pánovej

Čo je sviatosť Večere Pánovej?

Je pravé telo a pravá krv nášho Pána Ježiša Krista, nám kresťanom pod spôsobom chleba a vína k jedeniu a pitiu samým Kristom Pánom ustanovená.

Kde je to napísané?

Tak píšú svätí evanjelisti Matúš (26,26), Marek (14,22), Lukáš (22,19) a svätý Pavol (1K 11,23): *„Pán náš Ježiš Kristus v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb a keď dobrorečil, lámal a dával svojim učeníkom, hovoriac: Vezmite a jedzte; toto je moje telo, ktoré sa za vás vydáva. To čiňte na moju pamiatku! A podobne po večeri vzal kalich, dobrorečil a dal im hovoriac: Pite z neho všetci, tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás na odpustenie hriechov. To čiňte, kedykoľvek budete piť, na moju pamiatku!“*

Aký úžitok je z takého jedenia a pitia?

To nám ukazujú slová „za vás sa vydáva“ a „za vás sa vylieva na odpustenie hriechov“; totiž, že sa nám v tejto sviatosti týmito slovami dáva odpustenie hriechov, spravodlivosť, život a spasenie; lebo kde je odpustenie hriechov, tam je aj život a spasenie.

Ako môže telesné jedenie a pitie pôsobiť také veľké veci?

Jedenie a pitie to, pravdaže, nepôsobí, ale tie slová „za vás sa vydáva a vylieva na odpustenie hriechov“. Tieto slová sú popri telesnom jedení a pití hlavnou vecou pri tejto sviatosti. A kto týmito slovám verí, má to, čo ony hovoria a hlásajú, totiž odpustenie hriechov.

Kto prijíma túto sviatosť spasiteľne?

Postiť sa a telesne sa pripravovať je iste dobrá vonkajšia disciplinovanosť; ale len ten je naozaj spôsobilý k spáse a dobre pripravený, kto verí slovám „za vás sa vydáva, za vás sa vylieva na odpustenie hriechov“. Kto však týmito slovám neverí alebo o nich pochybuje, ten tie je k spáse spôsobilý a pripravený; lebo to slovo „za vás“ požaduje len veriace srdce.

Poučenie o spovedi

Čo je spoved?

Spoved' je pokánie a rozhrešenie.

Kolko častok má spoved?

Spoved' má dve častky; v jednej poznávame a vyznávame hriechy, v druhej prijímame rozhrešenie, čiže odpustenie hriechov, a to od duchovného správcu (spovedníka), čiže kazateľa evanjelia, nepochybujúc o tom, ale pevne veriac, že sa nám kajúcim odpúšťajú hriechy samým Bohom v nebesiach.

Z ktorých hriechov sa máme spovedať?

Pred Pánom Bohom sa máme spovedať zo všetkých svojich hriechov, aj z tých, o ktorých nevieme; tak ako to robíme v Modlitbe Pánovej. Pred duchovným správcom (spovedníkom) máme sa spovedať z tých hriechov, ktoré sú nám známe a ktoré cítime v srdci.

Ktoré a aké sú to hriechy?

Každý nech skúma svoj život podľa Desiatich Božích prikázaní; či si otec alebo matka, syn alebo dcéra, pán alebo pani, pomocník (alebo pomocnica); či si nebol neverný, neposlušný, lenivý; či si niekoho neurazil slovom alebo skutkom; či si niečo neukradol; či si nezameškal alebo nezanedbal svoju povinnosť; či si niekomu nespôsobil škodu (a tak ďalej).

(Spracované podľa 4. vydania, Tranoscius, Liptovský Mikuláš, 1990)